

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

S P R Á V Y Č S K P

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Členský obežník

Československého zväzu kresťanských pracujúcich

Švajčiarska

1974 -Február/Marec - 2/3

EUROPSKÁ KONFERENCIA ZA ĽUDSKÉ PRÁVA A SEBAURČENIE NÁRODOV.

V dňoch 1.až 3.marca hostil švajčiarský Luzern okolo 300 ľudí, zo všetkých európskych častí, ktorí sa sem prišli poradiť, čo je treba urobiť, aby ľuďom v východnej a strednej Európe neboli upierané základné práva, ktoré im podľa všeobecne prijatých zásad ľudskosti náležia.

Celkom v sedemnástich referátoch a v početných diskuzných príspevkoch si delegáti vylíčili situáciu zo všetkých možných hľadísk a postavili sa pevne na stranu utlačovaných či lepšie povedané porobených národov, a proti ich utlačovateľovi. Je jasné, že sa jedná o svetový komunizmus a jeho ústrednú v Moskve. Tento uhlavný nepriateľ dal mnohým účastníkom konferencie v ich vlastnom živote poznať, čo je to utrpenie a čo smutok zo ztráty domova. Táto skutočnosť spojovala inak roznorodé shromaždenie k jednote a odhodlanosti varovať a informovať. Varovanie bolo adresované predovšetkým organizátorom a vyjednávačom v Helsinkách, v Ženeve a vo Viedni. Vyzývalo sa menovite k jednote dosiaľ slobodnej časti Európy, pretože jedine táto jednota môže priviesť obľudnú moc zla na východe ku kapitulácii. Volalo sa o mravnú podporu všetkým silám odporu v porobených zemiach, počínajúc akciou na zákaz rušenia zahraničných vysielateľek, až k burcovaniu európskej svetovej verejnosti.

Jednaniu bol prítomný predseda európskeho parlamentu Cornelis Berkhoofer. Na rečnickej tribúne vystúpili medzi inými Dimitrij Panin, ktorému sa podarilo pred dvoma rokmi uniknúť z Ruska, Cornelia Gerstenmayer, predsedkyňa medzinárodného komitatu pre ochranu ľudských práv v SSSR, vynikajúci znalec marxizmu, profesor univerzity vo Fribourgu Jozef Bochenski a náš Luďek Pachman, jeden z organizátorov tejto konferencie.

Na jej záver bola prijatá rezolúcia proti násiliu, ktoré zbavuje národy samostatnosti, rozdeľuje ich a vnucuje im systémy a režimy, ktoré si sami nezvolili. Aj v strednej a východnej Európe musí byť skor či neskôr presadené plnenie zásad charty ľudských práv.

Luzernská konferencia nebola shromaždením oficiálnych delegácií. O to srdečnejšia a uprimnejšia bola jej atmosféra. Veríme, že jej hlas a myšlienky sa dostanú k osobnostiam, ktoré v politickej sfére jednájú za slobodný svet s Moskvou; ale tak isto ovplyvnia aj smýšľanie širokých vrstiev verejnosti.

o o o o o o

BUDEME SA ĎALEJ A STÁLE ZABÝVAŤ TÝMTO MUŽOM A JEHO PRIATEĽMI V RUSKU. JE TO NAŠA VEC, ZA KTORÚ TAM ONI BOJUJÚ.

Gerhard Löwenthal o Solženicynovi
ZDF - MAGAZIN

SPRÁVY Z ČSKP

- oo Náš CNG sa stal členom Eurupskej všeodborovej federácie, o ktorej ustanovení sme už čitateľov zprávy ČSKP skôr informovali. Rozhodnutie bolo uskutočnené na mimoriadnom zasadnutí výboru dňa 2. marca. Európska federácia sdružuje volne národné zväzy rôznych orientácií a ideových základní ale nie je im organizačne nariadená. CNG a s ním aj náš ČSKP podlieha naďalej do svetovej kresťanskej odborovej federácie WVA.
- oo Prípravný výbor Místní skupiny ČSKP v Luzernu svoláva ustavujúcu schůzi na pátek 5. dubna. Bude sa konať v 19,30 večer ve spoločnej miestnosti "Rothenburgerhaus" /dřevěný dům vlevo od schodiště do Hofkirche/.
- oo KNIHY KŘEŠŤANSKÉ AKADEMIE. Po poslednej loňskej zaujímavej knihe "Kritika totalitarismu" od Rio Preisnera, o níz prineseme úvahu v príštíp čísle Zpráv, vstúpilo nakladateľstvá KA do nového ročníku 1974 týmito novinkami:
Philippe de la Chapelle: Církev a deklarace lidských práv. Knihu preložil A. Rozehnal. Jsou to tři závěrečné kapitoly ze studie vydané k 20. výročí schválení Deklarace Organizací Spojených Národů; 207 stran, 1800 lir /asi 8 SFr/.
Petr Den: Naší mládeži. Je to řada projevů a statí před třemi léty zesnulého autora Ladislava Radimského. V doslovu shrnuje Pavel Želivan podstatné znaky autorova díla: Česká zem - Evropa - budoucnost - pravda; 83 stran, 1000 lir /asi 4,50 SFr/.
V náboženské edici vyšly tři nové publikace. Alice Scherer: Ženy v bibli /190 stran, 1800 lir/; Církev - Překlad z německého díla Katholische Glaubens-Information /43 stran, 300 lir/; Potrat a křesťanská zodpovědnost - Prohlášení skandinávských biskupů /37 stran, 300 lir/.
- Knihy Křesťanské akademie si objednejte na adrese: "VELEHRAD" Via Concordia 1, I-00183 Roma.
- oo VOLKSCHULE DES KANTONS ZÜRICH pořádá cyklus přednášek naší krajanky a členky ČSKP Dr. Dagmar Hníkové o moderním malířství 19. století. Přednášky se budou konat každou středu večer /19,30 do 21,15/ od 24.4. do 29.5. v hlavní budově university. Poplatek 24 SFr. Přihlášky: Limmatquai 62; 8001 Zürich, pokud možno do konce března.
- oo POPELEC NAŠICH UMĚLCŮ V MNICHOVĚ uspořádala letos Česká duchovní služba již po čtvrté při krajanských bohoslužbách první postní neděle 3. března. Přes 200 krajanů se sešlo ke tradiční vzpomínce na dnes již 123 československých umělců zesnulých v exilu. Promluvil Dr. Karel Skalický, profesor Lateránské university v Římě a uměleckém programu vystoupili zpěvačka Mirka Bradová, Viktor Magdolen, Karel Kryl, básník Ivan Diviš a Miroslav Valenta. V sále naproti kostelu vystavilo své práce celkem 29 čsl. umělců - nejen obrazy a grafická díla, ale také knihy, diapositivy, gramofonové desky, architektonické návrhy, fotografie a práce jevištní. Odpoledne pak bylo uspořádáno malé symposium o vztahu theologie a umění pod vedením Dr. prof. Skalického. Krajanům z Mnichova k tomuto podniku upřímně blahopřejeme.
- oo "VĚŘ V BOHA" takto začínající řetězové dopisy, které občas zaplavují naše krajany vyzývající je k tomu, aby věřili v Boha, za což je potká štěstí - čímž je zpravidla míněna výhra v loterii nebo pod. - nemají skutečnou víru v Boha nic společného. Patří jednoznačně do oblasti pověr. Přečtěte si o nich v letošním 2 čís. čas. "KLUB" připomínku našich kněží-duchovních správců čsl. misijí.

Ú V A H Y - D O K U M E N T Y

DR. ŠTEFAN OSUSKÝ. Dňa 27. septembra 1973 zomrel vo Washingtone po dlhej nemoci Dr. Štefan Osuský, jeden z mála žijúcich účastníkov československého zahraničného odboja za prvej svetovej vojny, boja za vznik spoločného štátu Slovákov a Čechov; diplomat svetového formátu, významný slovenský národovec a československý vlastenec.

Štefan Osuský pochádzal z národne uvedomelej rodiny z Brezovej v Podbradlansko-Podjavorinskom kraji. Už ako študent na bratislavskom lýceu dostal sa do konfliktu s maďarskou nadvládou a v jeho dôsledku nemohol na Slovensku doštudovať. Vybral sa ako študent do Spojených štátov za svojou sestrou Annou Svatíkovou, ktorej manžel, tiež Brezovan, sa v Chicagu venoval garbiarstvu a vybudoval si dobré hmotné postavenie. S pomocou svojho švagra Svatíka Osuský skončil štúdiá najprv teologické, potom aj právnické. Už ako študent bol veľmi činný medzi krajanmi v Chicagu. V roku 1914 cítil, že slovenský život sa nesprávne orientuje v boji o budúcnosť slovenského národa, ktorému prvá svetová vojna dávala príležitosť zbaviť sa uhorského jarma a preto sa rozhodol, zasa za finančnej pomoci svojho švagra, vydávať slovenské noviny, o ktorých vplyve na vývoj v americkom krajskom prostredí ~~referoval na časopis Náš Snahy~~ v čísle 6/73.

Keď sa Slovenská liga rozhodla vyslať ho spolu s Dr. Košíkom do Príža ako svojho delegáta k Československej národnej rade, vstúpil Osuský do dejín ako jeden z tých, čo sa zo Slovákov-jednotlivcov zaslúžili vedľa Milana Rastislava Štefánika najviac o oslobodenie slovenského národa a o vznik Československej republiky. V Európe zostal Osuský až do konca prvej svetovej vojny v úzkej spolupráci s Masarykom a Štefánikom. Ale hádam je na mieste pri tejto príležitosti poukázať na názorový rozdiel medzi Štefánikom a suským. Obidvaja boli československej orientácie. Obidvaja sa rovnako zaslúžili o to, aby prebojovali námietky proti tejto orientácii kdekolvek sa objavili. Štefánik bol však bezvýhradný Čechoslovák aj v etnickom slova zmysle. To preto, že do zahraničia prišiel zo Slovenska, ktoré sa vtedy zmietało v smrteľných mukách zúrivého tlaku maďarizácie. Pre Štefánika preto bolo naprosto jedno, ako sa vyvinú slovenské národné veci do budúcnosti, len bolo ich treba vymáňať z uhorského jarma za príležitosti, ktorú poskytovala prvá svetová vojna.

Osuský na rozdiel od Štefánika vedel o politických predstavách národne uvedomelých amerických Slovákov, stál pod ich tlakom. A práve preto, že sa mu podarilo prebojovať československú orientáciu, vedel, že Slováci musia nárokovat určité samostatné postavenie v republike. Osuský to začal pre sázovať, hoci lbal o to, aby takýmto počínaním nebola československá diplomatická akcia ohrozená. Ale bol to on, ktorý presadil, aby sa Česká národná rada so sídlom v Paríži, ako vrcholný orgán odboja, premenovala na Československú národnú radu.

Osuský zohrával významnú úlohu aj na mierovej konferencii vo Versailles. Po skončení vojny dal svoje služby do diplomatickej práce republiky, staral sa o medzinárodné zaistenie republiky najprv ako vyslanec v Londýne, potom v Paríži, kde zostal vo službách republiky celých dvadsať rokov až do tragického Mnichova.

Bol delegátom vo Společnosti národov v Ženeve a predsedom jej kontrolného výboru. Jeho diplomatická činnosť sa však sústredila na Paríž, ktorý bol najbližším spojencom republiky, hoci ako sa ukázalo - za tragických udalostí na jeseň 1938, spojencom nie práve

spoľahlivým. Dvadsať rokov Osuského diplomatickej misie v Paríži čaká na slovenského historika, ktorý by zhodnotil dielo tohoto prvého slovenského diplomata svetového formátu. V Paríži preukázal Osuský veľké služby republike, lebo bol v stave mnohé nedorozumenia zahľadiť. Spomínáme si, aká veľká bola Osuského úloha presvedčiť kardinála Verdiera, aby šiel do republiky ako legát pápeža na kongres Pax Romana, ktorý sa konal krátko po Pribinových oslavách v Nitre. Po mnichovskej tragédii Osuský začal v Paríži organizovať odboj na obnovu republiky. Založil s niekoľkými predstaviteľmi československého politického života Československý národný výbor. Po páde Francúzska sa presťahoval do Veľkej Británie a tam sa čoskoro dostal do rozporu s Benešom, hoci v prvej exulantskej vláde bol jej členom. Rozpory medzi ním a Benešom sa však prehľbovali a Osuský v dôsledku toho opustil Európu a presťahoval sa do Spojených štátov.

Stal sa profesorom moderných európskych dejín na univerzite v Miltone. Po vojne pre svoje rozpory s Benešom sa do republiky nevrátil. Pri tejto príležitosti je na mieste povedať poznámku aj o jeho spore s Benešom, teda aspoň toto: medzi nimi nebolo vážnych politických rozporov. Rozdiely boli len v taktike. V mnohých veciach, ktoré Osuský vytýkal Benešovi, najmä v kritike Benešovho postoja voči Slovensku, mal Osuský pravdu. Bola chyba len v tom, že Osuský, zatrpklý pre prikoria, ktorých sa mu od Beneša a jeho ľudí dostalo, nevedel sa v spore odosobniť a podávať veci bez osobných aspektov. A to jeho veci vo spore neposlúžilo.

Po komunistickom puči v Československu v roku 1948 Osuský sa hneď zaradil medzi tých, čo museli republiku opustiť a spoluzakladal Radu slobodného Československa. Bol členom jej desať-členného predsedníctva a tridsaťčlenného výkonného výboru. Zúčastnil sa práce aj v iných exulantských organizáciach, najmä vo Zhromáždení európskych ujarmených národov/ACEN/, kde bol predsedom československej delegácie, potom v Medzinárodnej organizácii právnikov, ktorá bojuje proti politickému útlaku a zaznávaniu ľudských slobôd a občianskych práv v Sovietskom zväze a v krajinách východnej Európy. Medzinárodným problémom a vývoju vo strednej a východnej Európe sa venoval až do svojej smrti. Pričinil sa aj o založenie rozhlasu Slobodná Európa. Mnoho publikoval. Jeho najväčšia práca je kniha essey pod názvom The Way of The Free.

Keď prišla správa o jeho smrti, chystali sme sa na dôstojnú rozlúčku s ním; na rozlúčku, akú si tento spoluzakladateľ republiky právom zaslúžil. Bohužiaľ, nemôžeme mlčať a nepripomenúť, že nám bolo toto zmemožnené. Nehľadáme viníka, ktorý spôsobil, že nad jeho rakvou neodznal prejav, ktorý by bol dôstojne ocenil jeho nehynúce zásluhy o slovenskú národnú vec a o vznik republiky. V posledných rokoch sme mali výhrady proti niektorým jeho počínom, ale to nás nemohlo odradiť od povinnosti, aby sme mu na poslednej ceste vzdali hold ako jednému z najvýznamnejších Slovákov a československých vlastencov. To by bola predsa úzkoprsá politika. Preto se nás dotklo, keď v prejave po smútočných obradoch v kostole neboli náležite zhodnotené jeho zásluhy a jeho veľká diplomatická činnosť. No najmä dotklo sa nás, keď na pohrebe tohoto československého štátnika stala sa politická provokácia, neprijateľná najmä na pohrebe diplomata a to tým, že sa najprv hrála slovenská sloha československej hymny a potom česká, po nich francúzska hymna, ale na americkú sa už vôbec zabudlo. Ktosi si neuvedomil, že československá hymna je len jedna se stanoveným poradím slôh a že každý zásah do ústavou stanoveného poradia je nedôstojný paškvil, neslušná politická manipulácia.

Takto to dopadne, keď sa niekto snaží násilím zmeniť zmysel 50 ročnej Osuského práce za národ a Republiku. Keď mu aj týmto spôsobom vzdelávame patričný hold a uctíme si jeho nehynúcu pamiatku v národe a v československej politickej histórii, podotýkame, že doktor Štefan Osuský si zaslúžil dôstojnejší doprovod na poslednej ceste.

NAŠE SNAHY 6/73

00 ALESPOŇ NELŽETE!

Tahle výzva je vlastným smyslem poslední essey A. Solženicyna, kterou ještě stačil napsat a předat přátelům před svým zatčením a vyhoštěním. Dnes již koluje po Rusku v samizdatových opisech. Spisovatel v ní vyzývá své spokuobčany, aby odmítali oficielní lhaní, které je opěrným pilířem celého sovětského režimu; alespoň tak, že mu nebudou přitakávat, že je nebudou opakovat. Raději mlčet, nemohu-li mluvit tak, jak myslím a cítím. Doslova píše: "Systém nás natolik znelidštil, že jsme ochotni vzdát se svých zásad a svých luší za denní dávku potravy." Jestliže se zatím nelze osvobodit jinak, tedy alespoň každý ve svém vlastním nitru tím, že přestane lhát. Je to mnohem méně nežli žádal od svého národa Mahatma Gandhi, když vyzýval celou Indii k pasivní resistenci. Avšak i tohle málo už postačí naplnit děti respektem k jejich otcům a občany úctou k jejich spoluobčanům. Nemálo synů Ruska, spisovatelů a intelektuálů, dokázalo sloužit pravdě tím, že se odhodlali ji mluvit i za cenu osobní oběti. Tím spíše by jí měli sloužit ti ostatní alespoň tím, že nebudou lhát.

00 TELEGRAM Kongresu spisovatelů "socialistických zemí" v Praze poslal Internationaler Schutzverband deutschsprachiger Schriftsteller /ISDS/ se sídlem v Curychu. Vyslovuje v něm přání, aby se tento pražský kongres ujal všech spisovatelů, kteří jsou v Československu v současné době předmětem útlaku pro svůj opoziční postoj a jímž je odpírána svoboda projevu.

00 "Raději 5 výtisků doma v Rusku nežli 500 000 na západě". Tak odpověděl novinářům na otázku zda by byl raději, aby jeho nová kniha vyšla velkým nákladem na západě - či docela malým v Rusku - Vladimír MAXIMOV, který nedávno vycestoval legálně z Ruska a doufá, že mu bude dovoleno zase vrátit domů. Je autorem známého díla "Sedm dní stvoření". Na tiskové konferenci v Bernu o sobě prohlásil, že je věřící křesťan a odpůrce komunismu. Na adresu západních novinářů a nakladatelů vyslovil dík za podporu ruské literatury.

00 O DIMITRIJI PANINOVÍ jsme referovali v květnovém čísle loňského ročníku ZPRAV v souvislosti s jeho tehdejší curyšskou přednáškou. Letošního 18. března zavítal do Curychu znova. Přednáška se konala ve velké aule university a byla přenášena i do dalších dvou sálů, kde byla tlumočena francouzsky a německy. Panin sám mluvil rusky. Všechny sály byly přeplněny. Přítomno bylo nejméně tisíc lidí. Po přednášce byly Paninovi uspořádány ovace. Potěšitelné bylo, že bylo přítomno zvláště mnoho mladých lidí. V přednášce varoval Panin západní svět před sovětským imperialismem a prohlásil, že nemůže existovat koexistence dokud ve východní části světa vládne komunismus a dokud v Rusku není demokratická vláda. Ti, kdož jednají se sověty, jako Kissinger a Brandt, jsou hrobaři západního světa. Nebezpečím pro Evropu bude též Jugoslavie, kde prý čekají sověty až zemře Tito. Stejně tak je nebezpečí, že se jednoho dne po smrti Mao Ce Tung-a dohodne se sověty Čína. Panin líčil vyvraždění 60ti milionů lidí v sovětských koncent. táborech. Jedinou záchranou pro západní svět je prý demokracie na křesťanském podkladě.

KARDINAL MINDSZENTY.

S podivnými pocity jsme přijali zprávu o papežově sesazení kardinála Mindszetiho a ještě více nás rozesmutnilo komentování této události v novinách. A. Lebhart v Tagesanzeigru označuje kardinály Mindszetiho, Stepaniče, Berana, Sypije a Vyszynského za representanty předkoncilové Církve, kteří bojovali za víru bez kompromisů a proto prý zabranovali dohodě mezi Svatou stolicí a komunistickými státy. Viktor Meier, rovněž v Tagesanzeigru, chápe sice rozhořčení věrných věřících kněží a biskupů, zocelených vězením, pronásledováním a šikanováním, odhodlaných bránit Církev za všech okolností, avšak přiklání se k politice Casaroliho, kterému prý jde o zajištění života katolické Církve, jako instituce v komunistických státech. Casaroli věří, že přestane-li Církev v komunistických státech být záštitou odporu proti panující m státním a společenským poměrům, nemůže už prý být jako instituce potírána a tak by zůstala prý jako instituce zachována.

Jmenování kardinálové neměli a nemají prý pochopení pro nové reality dnešních poměrů, ve kterých je prý daleko vhodnější s komunisty vyjednávat, než proti nim bojovat. A tak jsou dosazeni biskupové, kteří jsou ochotni splnit všechna přání komunistických režimů. Věrní věřící jsou opuštěni a Církev ztrácí postupně svá práva. Zákaz vyučování náboženství se uplatňuje stále důsledněji, věřící jsou pronásledováni a je znemožněna jakákoliv obrana proti ateistické propagandě a proti očernování. Jde o to, učinit instituci církve úplně povolným nástrojem strany, aby tak ztratila svůj vnitřní život a morální nárok na duchovní vedení lidí.

Casaroli a mnozí preláti v Římě stále sní o křesťansko-marxistickém smíření. Chtějí prý využít konce studené války k reaktivaci své hierarchie. Chtějí získat čas, než se komunistické režimy postupnou "liberalisací" stanou povolnějšími. Tato politika a tento postoj se zřejmě líbí západnímu světu. Nechce hrdiny a mučedníky, nechce provokovat mocné, chce bezpečí a v klidu počkat až dojde v komunistických státech k liberalisaci až budou komunisté tak hodní a ochotní k dialogu a k politické spolupráci.

Po kolikáté se již opakuje tento slepý optimismus v jakousi samočinnou evoluci k dobrému bez lidského snažení, bez obětí a bez nekompromisního hájení pravdy?

Z.S.

ZAJISTIT BUDOUCNOST EVROPY.

Pod tímto titulkem napsal Dr. G. Däniker, jeden z nejprofilovanějších důstojníků generálního štábu a bez ečnostních expertů Švýcarska knihu, která je dobrou pomůckou pro západoevropské hospodářské vedoucí, ale zasluhuje pozornost i těch, kterým jde o udržení svobodného pořádku v západní Evropě. /Dr. G. Däniker: Europas Zukunft sichern; Seewald-Verlag 1973/. Tato Däniker-ova knížka, vlastně příručka, obsahuje celý katalog problémů, s kterými se západní Evropa v oblasti jistoty své svobody setká do konce tohoto století. Evropa bude konfrontována s celým spektrem známých a neznámých ohrožení, k jejichž odražení nebudou již stačit dosavadní prostředky. Zvláště podrobně se Däniker zabývá těmi akcemi, které se pokoušejí subverzivně i teoristicky podkopat a rozložit západní demokracie. Nejzajímavější přínos autora je, že staví proti revoluci strategii rozsáhlého a všeobecného útoku, proti demokracii a právnímu státu neně revoluční strategii individuální angažovanosti odpovědných lidí při společné obraně všech ohrožených míst. Däniker objasňuje

průmyslovým manažerům, jak důležitý je jejich každodenní přínos k zajištění bezpečnosti svobodného pořádku a jaké pustošivé následky může zanechat jejich netečnost, lhostejnost a slepé resortní myšlení a jednání.

Autorova výzva k morálně-duševní mobilisaci nejlepších evropských sil není ideologicky zabarvena. Nejde mu o návrat k studené válce, o kočírování jinak smýšlejících nebo o nějaké křížové tažení i když mluví ostrými slovy. Daniker podává víceméně promyšlené pokyny a návody, jak každý jednotlivec může nésti svůj díl odpovědnosti za udržení svobody a demokracie. Na praktických příkladech přelivá nutnost, jak každý může hájit onu neviditelnou hranici, na které začíná být svoboda ohrožována a omezována. Např. v kapitole "Přínos manažerů" píše: "Bezpečnost naší svobody je ohrožována především tam, kde nejsou k dispozici dobře zavedené obranné mechanismy, tedy na "vnitřní frontě", neboli strategicky vyjádřeno - na úrovni nepřímého revolučního vedení boje. I dosavadní organizace státní bezpečnosti se prokazují být stále méně účinné, neboť útok je veden na daleko širší frontě a chytřejší, než aby mu bylo možno čelit starým způsobem. Do tohoto boje je třeba zapojit ještě intenzivněji veřejnost, hlavně pak hospodářské řídicí kádry. Je to především jednání hospodářských manažerů, které rozhodne o výsledku boje na této frontě. Politik, který denně v nejružnějších situacích a souvislostech dbá o demokracii a právní stát, je si svého úkolu zabezpečování svobody a demokracie vědom. Politik však musí být účinně doplňován hospodářskými vedoucími, tedy muži, kteří nesou odpovědnost za hospodářský život země. Provádějí-li však tito podnikatelé a manažeři svůj "business as usual" s pouhou myšlenkou na co nejrychlejší dosažení prospěchu pro svůj podnik a pro sebe, pak vlastně tiše souhlasí s řáděním rozkladných sil. Tím však nesou spoluodpovědnost za podporu těchto trendů vedoucích k zániku dosavadních svobod, aniž by na jejich místě byly vytvořeny svobody nové. Hospodářští vedoucí proto nesmějí dopouštět, aby docházelo k rozkládání volného tržního hospodářství, neboť by to zákonitě vedlo k rozkladu svobodného a demokratického systému právních států západní Evropy a Západu vůbec. Autor tím nevyzývá k udržení neudržitelných patriarchálních posic a k odporu proti dalšímu nevyhnutelnému vývoji, vyzývá však k opatrnosti vůči všemu, co by dříve či později mohlo vést k okleštění a zmrzačení západního hospodářského systému, spočívajícího na zdatnosti a soutěživosti. Jsou dnes bohužel již i takoví podnikatelé a manažeři, kteří rozkladnému trendu podléhají a víceméně souhlasí s extrémním zestátnováním a socialisací nebo se snaží finančními příspěvky a pomocemi podlézat radikálním stranám a listům tak si předem opatrnicky zajistit jejich přízeň.

Nehledě k tomu, že jim tyto výpočty nevyjdou, neboť případní noví mocipáni jim nikdy nebudou honorovat jejich dřívější podlézavost, je jejich oportunistické jednání falešné a nebezpečné. Neprospějí tím nikomu: ani společnosti, ani zaměstnancům, ani sobě. Pouze tak odkryjí mezery ve frontě na obranu svobody, demokracie a právního státu, která by měla být vůči číhajícím a přicházejícím nebezpečím a útoku obzvláště jednotná a pevná.

o o o o o o

- yz-

MYŠLENKOU KŘESŤANSTVÍ BYLO, že PŘÍRODA NENÍ NAŠE MATKA ; PŘÍRODA JE NAŠE SESTRA !

G.K.Chesterton

- oo SvTomáš Akvinský-velký theolog dneška.Před právě 700 lety 7.3. 1274 zemřel dominikán sv.Tomáš Akvinský, jedná z největších postav filosofie a teologie všech časů.Universitní profesor v Paříži a Neapoli, zanechal působě 80-svazkové dílo filosofické/hlavně Summa contra Gentiles/a teologické/především/Summa theologiae/.Ve zmatku nelogičnosti a protichůdnosti materialistického "vědeckého světového názoru" je i dnes přímo balzámem seznámit se s jasností, logikou a přesvědčující pravdou spisů Tomášových.Byly již dříve přeloženy a vydány v edici "Krystal" v Československu.V exilu jsou nám v němčině dostupná-mezi jinými-tato díla:O osobnosti sv. Tomáše;G.K.Chesterton:Der Ochse von Sizilien;W.P.Eckert:Das Leben des hl.Thomas von Aquino.Nauka:M.D.Chern:Das Werk des hl.Thomas von Aquin;Jos.Pieper:Hinführung zuThomas von Aquin.
- oo Málokdo z nás asi ví,jak vlastně došlo k tak veliké nenávisti L.Brežněva vůči Solženicynovi.Stalo se to takto.Osm let po svém propuštění z vězení/1961/předal Solženicyn svůj první rukopis šefredктору časopisu"Novyj mir"Alexandrovi Twardowskému.Ten byl nadšen.Bylo brzy po XX.sjezdu kom.str.SSSR,na kterém Nikita Chruščov ve své tajné řeči odhalil celý rozsah teroristických opatření mrtvého diktátora Stalina.Chruščov si rovněž přečetl"Jeden den v životě Ivana Denisoviče" a byl nadšen.Ale ani on-nejmocnější muž v Sov.Svazu,si nebyl jistý zda by kniha"unesla"zveřejnění.Proto ji dal ke čtení i jiným členům politbyra a chtěl slyšet jejich posudek.Většina z nich proti zveřejnění nenamítla.Jeden z nich však se vší vehemencí knihu zamítal:Leonid Brežněv!Kniha pak způsobila hotový šok;nejen u sovětského občana ale i u lidí v ostatních východoevropských zemích,kde byly poměry podobné.Stala se signálem.Lidé pochopili,že je možno se konfrontovat s násilnickou vládou nejen politicky ale i umělecky.Tu pak pochopil i Chruščov-zvlášt pod stálým tlakem Brežněva-že ostatní kritická díla Solženicyna nesmějí veřejně vyjít.Bylo by to ohrožování moci komunistické strany a podkopávání autority dosud spolehlivé opory režimutajné policie.Ale Solženicyn už nemohl-bohudíky-být umlčen.Stal se symbolem a jeho díla burcující výzvou,aby bylo bojováno-pro lidství a proti smrti ./Podle Vaterland 12.1./
- oo Arcibiskup Don Helder Camara se rozhodl mimořádnou cenu míru cca 800 000 šv.korun darovat chudému lidu,zvl.zemědělcům na severovýchodu Brazílie,aby se mohli vybavit nejpotřebnějším zařízením.Je trapné pozorovat,když takový velikán bliženecké lásky byl X-krát při rozdělení Nobelovy ceny opomenut a musel ustoupit na př.něm.kancléři W.Brandtovi. Je nazýván "Hlas umlčeného světa"Prohlašuje: "Dnes neexistuje odděleného problému;za všechno jsme i my,křesťané, osobně zodpovědní a jsme zavázáni pomáhat".Je zajímavé,že tutéž myšlenku hlásají a už léta uskutečňují bratři v Taizé a hnutí "Focolari".
- oo Mezinárodní socialistické kolokvium o ČSSR.Ve dnech 23.až 26. února se sešli v Bièvres u Paříže většinou v exilu žijící českoslovenští a jiní socialisté a komunisté na"Kolokviu o československém experimentu a problémech socialismu".Také boj proti imperialismu,otázka dělnických rad a hospodářské reformy stály na pořadí.Zúčastnili se jej,kromě jiných,Günter Grass,Franz Marek,Cécile Rolin,Ernest Mandel,Nikis Theodorakis,Valerio Occhetto,Claude Bourdet-z české strany Eduard Goldstücker,Zdeněk Hezlar,Jiří Kosta, Jiří Pelikán,Josef Pokštefl a Jan Šling.

- oo "Řekni mi, s kým se přáteliš, a já Ti řeknu kdo jsi Ty!" Sovětský čelista Mstislav Rostropovič vyjádřil ve svém rozhovoru s britským BBC-reportérem obavy, že je se svou ženou-operní zpěvačkou Galinou Višněvskou-postaven do umělecké "karanteny". Jako důvod slouží jeho přátelství s A. Solženicynem. Rostropovič a jeho žena se nesmí zúčastnit prací na BBC-filmu o Šostakovičovi přesto, že jim to bylo ještě před měsícem slíbeno a povoleno.
- oo Prověrka československých umělců. Podle švýcarského tisku bylo v Praze předvoláno asi 3800 umělců před "přezkušovací komisí". Komise, v níž sedí 26 členů, má ověřovat především politický obsah děl a rozhodnout, zda se pozvaní smí dále podílet na umělecké činnosti. Současně mají být ti vyvoleni, kterým bude činnost dále umožněna, znovu upozorněni na úlohu, kterou jim klade strana a státní orgány. Je to t. zv. "rekvalifikování", zavedené již v říjnu 73 ministerstvem kultury.
- oo Sovětská špionáž v Norsku. Jak sděluje z Osla agentura "sda"-bylo v jánom norském fjordu odhaleno automatické špionážní zařízení pocházející ze SSSR. Jeho úkolem bylo pozorování norského loďstva a navigační pomoc sovětským lodím. Přístroj je 3 m dlouhý, přes 300kg těžký a obsahuje řadu vysílacích stanic. Podobné zařízení odhalila loni islandská policie poblíž islandského pobřeží.
- oo "Csongrad megyei Napló" - orgán maďarské komunistické strany, píše: "Strana a náboženství jsou navzájem neslučitelné. Je omylem věřit, že mezi marxismem a náboženstvím je možná mírová koexistence. Boj proti náboženským ideologiím je pro nás klíčovou otázkou. Žádný učitel nesmí mít nic společného s náboženstvím. Naše ústava sice zaručuje svobodu náboženství, ale též svobodu boje proto náboženství - pro nás je tento druhý díl směrodatný."
- oo I PEN-CLUB se zasazuje pro československé spisovatele. Předsednictvo mezinárodního Pen-Klubu poukázalo 28.2. u příležitosti pražského Kongresu Svazu spisovatelů socialist. zemí na izolaci umělců a spisovatelů v ČSSR. "Ta se od r. 68 stále zhoršuje" píše ve svém dopise předseda Heinrich Böll. A pokračuje: "Apelujeme na v Praze shromážděné předsedy Svazů spisovatelů a na pana Husáka, aby přezkoušel neúnosná opatření proti čl. umělcům a spisovatelům a aby dopřál sluchu "zavrženým" autorům, umělcům, akademikům a intelektuálům."
- oo NEJLEPŠÍ INFORMACI O ŽIVOTNÍM STANDARDU dává vždy srovnání počtu hodin, které je třeba v té či oné zemi odpracovat, aby si člověk mohl to či ono koupit. "Schweizerische Bankgesellschaft" uveřejňuje od roku 1970 pravidelně jednou ročně vlastní přehled cenách a mzdách a tedy o životní úrovni v různých městech světa. Z tohoto souboru vyjímáme údaje o tom, kolik pracovních hodin "stál" v roce 1973 jeden t. zv. potravinový koš a kolik nájemné 3-pokojového moderně vybaveného bytu. "Potravinovým košem" je tu míněn statistický soubor 36ti základních potravin, stejný pro všechna zkoumaná města a vybrany podle zvyklostí evropských domácností. Výdělková hodnota jedné pracovní hodiny byla pro každé město stanovena jako vážený průměr z průměrných mezd a platů několika typických povolání. V následujícím sestavení znamená prvním číslo počet hodin na nákup jednoho "potravinového koše" a druhé totéž na jednu měsíční činži: Zürich 16,8/61 ; Vídeň 23,6/87 ; Tokio 25/188 ; Sydney 12,6/74 ; Stockholm 22,5/42 ; Řím 22,5/80 ; Paříž 19,3/107 ; New York 10/79 ; Londýn 18,8/75 ; Istanbul 40,7/137 ; Düsseldorf 21,2/74 ; Bombay 94,6/191 ; Madrid 22,6/72. Skoda, že nejsou k dispozici také čísla ze zemí za železnou oponou.

Kritika Galbraithových myšlenek.

V listopadových Zprávách ČSKP jsme pod titulkem "Moderní průmyslová společnost" otiskli hlavní obsah Galbraithovy knihy "Modern industrial state", která patří k jeho hlavním dílům. Jak jsme se zmínili, část myšlenek tohoto renomovaného amerického ekonoma byla hospodářským vývojem rozvinutých zemí Západu potvrzena. Určitá část jeho myšlenek je však pro řadu národohospodářů sporná. Jedním z kritiků Galbraitha je i anglický profesor G.C. Allen, který nedávno hovořil v Curychu na pozvání tamního "Schweizerisches Institut für Auslandsforschung" o hospodářsko-theoretických a hospodářsko-filosofických názorech J.K. Galbraitha. Stručně shrnuto vyznělo hodnocení Galbraithových myšlenek prof. Allenem takto:

Galbraithova kritika "hospodářsko-vědeckého establishmentu", jmenovitě značné rozpornosti teorie a skutečnosti, příp. závěrů a domněnek zakládajících se na takovéto teorii, je do značné míry oprávněná; avšak Galbraithovi je třeba upřít nárok na to, že on první započal novou fázi ekonomického výzkumu, neboť již před ním se řada národohospodářů zabývala intenzivně problémy, které on označil za "nové". Toto své stanovisko podložil prof. Allen několika příklady. Galbraith např. zdůrazňuje, že dřívější typ soukromého podnikatele dnes již sotva existuje, neboť byl prý nahrazen tzv. technostrukturou, sestávající z manažerů a specialistů. Dnešní podniky dle Galbraitha již prý nesledují jako prvořadý cíl maximalisaci zisku, nýbrž prý jim jde přiměřeně o jistotu podniku a jeho hospodářský růst. Rozdíl mezi soukromými a státními podniky je prý stále menší až prý v budoucnosti zcela splynou. Prof. Allen ve své kritice poukázal na to, že stejné názory a závěry zastupovala řada ekonomů a komisí již ve dvacátých a třicátých letech. Dle prof. Allena neztratila maximalisace zisku u velkopodniků tolik na významu, jak Galbraith píše. I dnes volí velkopodniky z různých investičních projektů vždy ten nejrentabilnější; na dlouhou dobu dopředu umožní právě vydatné zisky co nejúspěšnější dosažení jistoty podniku a jeho růstu.

Prof. Allen kritizoval i názor Galbraitha, že v důsledku zmenšování se počtu podniků, které se koncentrují v podniky větší, ubývá na intenzitě jejich vzájemného konkurenčního boje. Nelze prý přijmout ani další Galbraithovo tvrzení, že nikoliv spotřebitel ale výrobce, s vydatnou pomocí jim nasazené propagace a jiných prostředků ovlivňování spotřebitelů, rozhoduje o tom, co spotřebitelé skutečně kupují. Prof. Allen k tomu namítá, že výrobci sice utvářením své nabídky ovlivňují výběrové možnosti kupujících a že i propagace zde hraje svoji roli, avšak i to sebeintenzivnější použití těchto prostředků nemůže zajistiti a zaručiti úspěch odbytu.

Další úhelnou myšlenkou Galbraitha je, že velkopodniky tvoří podstatu průmyslového systému. Velikost těchto firem je jim prý zárukou úspěšnosti, neboť jim dovoluje veškeré počínání obsáhle a podrobně proplánovat. Velkopodniky prý mohou takto narušovat i plány svých konkurentů a přimět spotřebitele k tomu, aby kupovali výrobky u nich a ne u druhých. Prof. Allen označuje tuto Galbraithovu analýzu za příliš jednostrannou. Moc velkopodniků nesahá ve skutečnosti tak daleko, jak se Galbraith snaží tvrdit. I ty nejlépe propracované plány se mohou zhatit, neboť existuje mnoho faktorů nejistoty/např. v technickém pokroku, ve výrobní technice, v mědě, poruchy v dodávkách, politické změny atd/, které nemohou ani ty největší firmy mít v ruce. Nepřijatelná je prý i Galbraithova myšlenka, že podniky mohou mezi sebou vyloučit vzájemnou konkurenci. V dynamickém tržním hospodářství

jsou jak technika a technologie, tak i poptávka proměnlivé velikosti; zdánlivě jisté posice na trhu jsou často nejisté a i velkofirmy se musí neustále přizpůsobovat vývoji těchto vnějších faktorů.

Galbraithův model, který příkře rozlišuje mezi sektorem velkopodniků na jedné straně a sektorem malých a středních podniků na straně druhé/kterému připisuje jen okrajový význam/-neodpovídá prý skutečnosti; aspoň ne v takové míře jak ji Galbraith popisuje. Přechod mezi těmito dvěma sektory je zcela plynulý. Malé i střední podniky nejsou vždy tak nevýznamné a v dnešním průmyslovém systému hrají i jednotlivé osobnosti-nejen "technostrukтуры"-dosti často vynikající roli.

Prof. Allen poukázal i na nedostatek Galbraithovy analýsy státního sektoru a na nedostatek jeho these, že průmyslové společnosti všech zemí se musí vyvíjet stejným směrem. Jelikož Galbraith označil tento vývoj za nevyhnutelný, je nutné jej považovat za deterministu. On však sám tento determinismus opouští, když se pokouší ukázat cesty k "lepší" společnosti. Původních nástrojů však dle něj k tomu nelze použít. Jím navržený postup-rozšiřování nových ideí akademiky, umělci atd.-však dle prof. Allena neslibuje žádný úspěch, o to více ne, že již sám Galbraith rozdělil intelektuály do dvou skupin; v té první skupině jsou intelektuálové, kteří splňují podmínky technostruktury a v té druhé skupině jsou pak takoví, kteří se stáhli do své věže ze slonové kosti, odkud hlásají své ~~mereálně~~ doktriny.

Hlavní nedostatek Galbraithova díla vidí prof. Allen konečně v tom, že se Galbraith takřka vůbec nezabývá tak důležitým problémem jako je zabezpečení sociálního smíru.

/NZZ-21.2.74/

oc "CLUB OF ROME"-"Římský klub", který je volným sdružením dnes už více nežli sedmdesáti světových intelektuálních špiček, zasedal počátkem února v Salzburgu. Po velikém úspěchu studie nazvané "Hranice růstu", kterou tento klub podnítil a jaksi objednal u university v Massachusetts/USA/ a o níž jsme referovali podrobně v čís. 6/7 ZPRÁV 1972, očekávala světová veřejnost od setkání v Salzburgu opět nějakou senzaci. Kromě členů klubu přijeli totiž též politikové-dvě hlavy státu /presidenti Senegalu a Mexika L.S. Senghor a L.E. Alvarez/, čtyři předsedové vlád a čtyři ministři-a zasedání probíhalo za předsednictví zakladatele klubu, prof. Aurelio Peccei, de facto s vyloučením veřejnosti i tisku. Přesto k senzaci nedošlo. Místo slibovaných konkrétních návrhů lidstvu, jak by si mělo počínat v příštích desetiletích, má závěrečné komuniké pouze formu katalogu, tj. soupisu problémů a možných jejich řešení s ohledem na obtíže, které se dají očekávat. Toto komuniké podepsali členové klubu spolu s hosty-politiky. Kromě toho vydal klub sám ještě jen zvláštní dokument obsahující výzvu široké veřejnosti, aby si uvědomila spletnost problémů a odhodlala se k praktickým opatřením. Zdá se, že tu na sebe narazily dva postoje-theoretiků a politických praktiků. Byli to prý pak zejména přítomní političtí representanti vývojových zemí, kteří zdůraznili potřebu "nové interpretace současného systému pravd" a skutečnost, že "současnost je méně charakterisována rozpory mezi kapitalismem a socialismem jako propastí zející mezi zeměmi bohatými a doposud nevyvinutými".

oo MZDA S ORGANISOVANÝM PODÍLEM ÚSPOR, tzv. "Sparlohn" nebo Investiv-lohn je předmětem zvýšeného zájmu národohospodářských odborníků v poslední době. Podnět k oživení myšlenky ne zcela nové/viz u nás Bata již téměř před 50 ti lety/ dala zřejmě současná inflace, proti níž by tato forma výplaty mezd představovala účinnou zbraň. Na příklad podnikové investice, včetně rozvojových, by byly financovány z valné části přímo z tohoto "vlastního" zdroje a nebyly byvázány tolik na výkyvy úvěrového trhu ani by je tyto výkyvy nevyvolávaly. Profesor basilejské university Dr. Gottfried Bombach uvádí ve své knize "Zur Problematik des Sparlohns" tři další argumenty pro zavedení tohoto organizovaného podílu úspor na vyplácených mzdách a platech: Zvýšení sociální jistoty pracujících - Rovnoměrnější rozdělení národního majetku - Decentralisace hospodářské moci. Zejména druhý z těchto argumentů je zajímavý: Ve Švýcarsku přibývá t.č. národního majetku investiční činností zhruba o 4% ročně; za 36 let to znamená zřtyřnásobení. Kdyby se podařilo tento přírůstek, který by měl tedy činit celé 3/4 národního majetku v roce 2010, lépe. t. j. spravedlivěji rozdělit, znamenalo by to vyřešení jednoho z nejzávažnějších společenských konfliktů. Prof. Bombach ovšem počítá s potížemi a s odporem nejenom z řad zaměstnanců, kteří by však nakonec z této nové formy měli největší užitek, ale též se strany hospodářských formací, které by přišly o dnes tak výnosné obchody s investičními úvěry všeho druhu.

oo Vojenská zbrojnice SSSR. Obchody s vojenským materiálem se provádějí na celém světě většinou skrytou formou. Přesto však je známo, že Sovětský svaz v tomto "kšeftu" vydělává miliardy a že patří vůbec k nejpilnějším dodavatelům tohoto "zboží".

Komunistické země Východního bloku jsou zásobovány zbraněmi výlučně ze SSSR. Jen Československo se může z částí zásobovat z vlastní výroby. Na těchto dodávkách Kreml pěkně vydělává neboť "bratrské" země musí své odběry zbraní a munice zaplatit do haléře. Moskva ovšem dodává své zbraně i do rozvojových zemí. Zde je však tento business pro ní již méně výnosný neboť jako platidlo mohou být nabídnuty většinou jen nepotřebné suroviny. Je známo, že arabské země nahradily své materiálové vojenské ztráty z podzimního válečného konfliktu s Izraelem okamžitě ze sovětských zásob. Za tyto dodávky zaplatily hotové dolary ze svých naftových příjmů, z menší části pak dodávkami levné nafty, kterou Sověti ještě na cestě predisponovali a draze prodali do Araby bojkotovaných zemí Západu. Hanoj dostávala a dostává své zbraně z Moskvy v rámci tzv. "přátelské pomoci". Jejich zaplacení však zůstává pochybné neboť rozbitý Severní Vietnam dnes může SSSR sotva co nabídnout. I Indie patří mezi vojenské zákazníky Kremlu. Od roku 1972 staví dokonce válečné letouny v sovětské licenci. Bangladéš je zásobována zbraněmi z SSSR od roku 1971; s jejich zaplacením mohou v Moskvě také asi sotva počítat. Rovněž Afganistan patří k odběratelům sovětského vojenského materiálu. V Latinské Americe je Kuba zcela závislá na dodávkách zbraní z SSSR. S jejich zaplacením jsou však i tu potíže, neboť jen cukrem nelze poplatit všechno.

Těžko se lze dopátrat, kolik zbraní a munice je dodáváno z Východního bloku tzv. "osvobozeneckým hnutím" v rozvojových zemích. V Chile byly např. nalezeny velké počty střelných zbraní z SSSR a ČSSR. V Angole vystupuje Východní blok taktéž jako štědrý dodavatel zbraní a střeliva. Samozřejmě se s placením nepočítá. Všechny tyto dodávky jdou na bedra danových poplatníků dodávajících zemí.

Komunistické režimy se však domnívají, že jím je lobře zapláceno, když prostřednictvím svých dodávek získávají v rozvojových zemích stále větší politický vliv.

- oo JE AMERICKÁ MLÁDEŽ OPRAVDU ZPUSTLÁ? Tuto otázku si kladou především sami Američané. "Snaží mládež není něco v pořádku. Rebeluje jenom aby rebelovala a kde co rozbíjí jenom aby rozbíjela. Vypadá to tak, že bychom k ní měli asi přistupovat méně v rukavičkách a více s holí v ruce". Tak uvažuje jen americký žurnalista. Profesor de Vane, bývalý děkan university v Yale a profesor Breedman z Chicaga uvažují však jinak. Americká mládež je prý poznamenána dvěma komplexy. Ten první spočívá v tradičně napjatém stavu mezi mladými a starými, resp. stárnoucími. Celou svou historií je Amerika země mladých. Pětačtyřicátník je už "starý člověk" - pokud nejde o milionáře nebo o umělce - a nastupující mladá generace prý je stále posellá potřebou ukazovat se: „že už je tu. Druhý komplex prý pochází z toho, že americká mládež je neustále vystavena neúprosnému společenskému tlaku "mít úspěch". Touha po úspěchu, především materiálním, je pro Ameriku charakteristická od dávných časů. Kdo "nemá úspěch" je zde vyřizen ve společnosti i v manželství, kde to představuje dokonce postačující důvod k rozvodu. Jenomže v současné době se úspěch dosahuje velmi těžce. Proto je prý mládež USA dnes tak nervozní a explosivní. Je stále ve stavu vnitřního napětí. Zejména mladí lidé mezi 13 a 20 lety/tzv. "teenagers"/ se neustále učí, učí a učí. Především ti, kteří pocházejí z nižších vrstev středních, poněvadž takoví nejvíce touží dostat se "nahoru".

Ovzduší pasivity a beznaděje panuje pouze v prostředí obyvatel "slums", chudinských černošských čtvrtí velkoměst, jímž se zřejmě zdá být cesta k úspěchu tak dlouhá, že si ani ti nejmladší netroufají se na ni vydat. A to prý je velká škoda - a veliký celoamerický problém. Naproti tomu ti ostatní mladí Američané jsou prý většinou "jen"-nervozní a přepracovaní.

- oo ČÍNA A ZÁPADNÍ EVROPA. Ke konci minulého roku byly na vyšších vojenských místech čínské armády provedeny personální změny. Nejednalo se tentokrát o další novou čistku nýbrž o konsolidaci moci současného čínského vedení, především pak o postavení ministerského předsedy Čou En Laie. Po této konsolidaci lze očekávat, že Čína bude své zahraniční politice věnovat více pozornosti Západní Evropě. To proto, že Čou En Lai je toho přesvědčení, že Evropa zaujímá v politice obou supervelmocí USA a SSSR klíčové strategické postavení. Vyjádřeno jinými slovy: Evropa má pro Čínu krajně důležitý strategický význam. Tento úsudek lze odvodit mimo jiné i z té skutečnosti, že čínský tisk věnuje vývoji v Západní Evropě stále více místa a pozornosti a že čínští politikové si nenechají ujít žádnou příležitost k nabádání Evropy k rozvaze a jednotě. Čínská vláda považuje západoevropskými státy uskutečňovanou politiku "zmírňování napětí" vůči Moskvě za nebezpečný sovětský manévr, kterým má být Západ rozdělen a národní zájmy jednotlivých zemí postaveny proti sobě. Mělo-li by se sovětské diplomacii podařit Evropu oddělit od Spojených Států Amerických, pak by to nutně vedlo k rozpuštění Severoatlantického paktu a k rozšíření sovětské mocenské hegemonie na celý evropský kontinent. Tím by zniklo pro Čínu přímé nebezpečí, že SSSR posílen hospodářským potenciálem Západní Evropy, by zesílil a zostřil svůj vojenský tlak na ní.

Že čínské vedení správně posuzuje sovětskou politiku dosvědčují direktivy vysílané Moskvou pro komunistické strany západoevropských států, jakož i skryté výroky sovětských ^a východoevropských politiků, dle kterých je mírové soužití pouze taktický prostředek k vytvoření takových podmínek, které by zajistily vítězství sovětské zahraniční politiky v Evropě.

Toto čínské posuzování situace a vývoje v Západní Evropě vysvětluje otázku, proč Peking a jeho masové sdělovací prostředky kriticky komentují Konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, probíhající t.č. v Ženevě. Současně chválí všechny kroky a snahy vedoucí k posílení Západní Evropy.

Při příležitosti návštěvy francouzského presidenta Pompidou-a v Pekingu v září minulého roku zdůraznil Čou En Lai při banketu na počest svého hosta, že Čína bude podporovat veškeré úsilí západoevropských států směřující k integraci Západní Evropy. Dle Čou En Laie by toto sjednocení vedlo k stabilisaci situace nejen v Evropě ale na celém světě. Samozřejmě Čínu k tomuto postoji nevede žádný altruismus. Roli zde hrají jen vlastní čínské zájmy.

oo ČESKOSLOVENSKÁ ARMÁDA POD SOVĚTSKOU KONTROLOU. Podle švýcarského tisku je prý Sovětský Svaz nespokojen s "normalisací" a s "konsolidací" čs. armády. Dr. Husák prý ~~ne~~ souhlasil s uskutečněním soudních procesů s bývalým velitelem západního vojenského okruhu generálem Aloisem Procházkou, s bývalým velitelem pohraničních jednotek generálem Josefem Peprným a s velitelem 10. letecké armády generálem Kukelem, které dal pouze degradovat za to, že při přepadu ČSSR v roce 1968 odmítli uposlechnout rozkazu sovětských velitelů okupujících jednotek.

Jak se nedávno dozvěděly západní tajné služby, došli sověti v jedné své interní analýze situace v čs. armádě k závěru, že především nižší střední velitelské kádry jsou zcela nespolehlivé. Míra spolehlivosti těchto kádru prý činí pouhých 5 až 7 procent. O něco lepší situace je u generálů a politických důstojníků jakož i u velení pohraničních jednotek. Zde sověti prosadili, že na velitelská místa byli dosazeni důstojníci, kteří studovali nejméně jeden rok na sovětských vojenských akademiích. Při tom není v ČSSR žádným tajemstvím, že většina těchto důstojníků pracuje pro sovětskou tajnou vojenskou službu GUR jako její agenti.

Na podzim minulého roku uzavřeli sověti s ČSSR tajnou dohodu, v které jsou vymezena práva a úkoly sovětských tajných vojenských orgánů v čs. vojenských jednotkách. Dle této dohody jsou u každého divizního velitelství zavedeny sovětské kontrarozvědky, které obdržely pravomoc "podezřelé" čs. důstojníky nejen vyslýchat ale i zatknout. Současně bylo v dohodě stanoveno, že jako v 50tých letech budou u všech vyšších čs. vojenských jednotek nasazeni sovětské vojenské "poradci". Tito "poradci" v hodnostech generálů mají právo, na povel vyšších sovětských velitelů, převzít velení čs. jednotek. V posádkách na západní hranici jsou tito "poradci" nasazeni i v plucích a praporech.

o o o o o